

УДК 070: 316.774

Васьківська О. Є.

канд. пед. наук,
доцент кафедри журналістики
факультету міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ КАНАЛІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

З початку російсько-української війни потреба в оперативній інформації серед населення України зросла. Поряд зі стандартними засобами масової інформації, що задовольняють потреби громадян в офіційній та підтвердженій інформації, почали активно з'являтися нові та розвиватися вже давно створені інформаційні канали у соціальних мережах та месенджерах.

Від початку створення соціальні мережі виконували розважальну функцію та були неформальним засобом комунікації. Перші соціальні мережі з'явилися у 90-их роках, вони були лише текстовими та працювали на стаціонарних комп'ютерах. З розвитком інтернету та цифрових технологій змінювались й соціальні мережі та месенджери. З часом соціальні мережі стали джерелом інформації, користувачі переглядали цікавий контент та дізнавались актуальні новини.

Справжній вибух популярності месенджерів припав на 2014-2015 роки із вдосконаленням можливостей для інтерактивного спілкування через Viber, Telegram, Facebook Messenger. Не в останню чергу візуалізація людських емоцій та слів відбулася завдяки бурхливому розвитку мобільних сервісів та 3G- / 4G-зв'язку. Зміни у сприйнятті месенджерів як засобу комунікації настали в момент, коли швидкості та стабільність роботи бездротових мереж дали змогу людям спілкуватися не лише за монітором комп'ютера чи екраном ноутбуку [1].

В умовах сучасності соціальні мережі становлять собою певний майданчик для зростання рівня активності суспільства. Цей розвиток виражається у соціальній реалізації громадян, у їх самовираженні та вдосконаленні [2, с 280].

Від лютого 2022 року потреба в отриманні актуальної інформації збільшилася, тож у соціальних мережах активно почали з'являтися новинні канали. Найбільшу частину таких інформаційних каналів створено на платформі «Телеграм», зокрема, можемо виділити такі канали як: «Україна Сейчас: новини, війна, Росія» (понад 1,5 млн підписників), «Ukraine NOW» (понад 1 млн підписників), «ТСН новини» (понад 868 тисяч підписників), «УНИАН» (понад 758 тисяч підписників) тощо. Всі ці канали об'єднують їх спрямованість на сповіщення населення України про найважливіші новини про війну з росією.

Частина інформаційних каналів верифікована, однак є і неверифіковані канали з анонімними власниками. Хочемо зауважити, що верифіковані канали викладають інформацію українською мовою та посилаються на джерела інформації. Водночас неверифіковані канали подають інформацію російською та дуже рідко вказують

джерела інформації. Ключовим для цих каналів є оперативність у викладі інформації, лаконічність самих повідомлень та велика кількість мультимедій. Задля спілкування та отримання зворотної реакції підписників на повідомлення, всі ці інформаційні канали використовують різноманітні смайлики. Це стало чудовою альтернативою коментарям, які закриті від початку російсько-української війни.

Заснований у 2010 році месенджер «Вайбер», протягом кількох років утримує лідерську позицію за затребуваністю серед населення в Україні. Згідно з незалежним дослідженням Kantar, додаток встановлено на 96% смартфонах українців [3]. Тож не дивно, що у новинного каналу «Молния» цієї мережі понад 3, 9 мільйони підписників. Гасло каналу «Оперативна інформація без фейків 24/7», також канал має англomовну версію у мережі «Твітер», що була створена у березні 2022 року. Канал не верифіковано, а про його адміністраторів немає жодної інформації. У більшості випадків інформація на цьому каналі подається лише текстовими повідомленнями, однак іноді текст супроводжується фото та відео.

Кожен день повідомлення в інформаційних каналах соціальних мережах переглядають мільйони людей з усієї України. Їх популярності сприяють короткі лаконічні тексти з великою кількістю мультимедій, висвітлення актуальної інформації з лінії фронту, окупованих територій, великих і малих міст і сіл України та всього світу. Можливість кожного підписника надіслати цікавий контент робить соціальні мережі першоджерелом з місць подій.

Однак окрім очевидних плюсів, у новинних каналів соціальних мереж є й великі мінуси. Більшість каналів не верифіковані, інформація, яка там з'являється, не має офіційного підтвердження, іноді вона не відповідає дійсності та посилює паніку серед населення. Ми розглянули лише проукраїнські канали, однак у соціальних мережах є велика кількість і проросійських каналів, що дезінформують своїх підписників та розповсюджують фейки.

Список літератури

1. Мельник О. Еволюція месенджерів – коротка історія індустрії повідомлень за минулі 40 років. URL: <https://nachasi.com/tech/2017/11/13/evolyutsiya-mesendzheriv/>
2. Бойко Ю. В., Прямухіна Н. В. Соціальні мережі як інструмент забезпечення державної безпеки. *Матеріали наук. конф. професорсько-викладацького складу, наукових працівників і здобувачів наукового ступеня за підсумками науково-дослідної роботи за період 2019–2020 рр.* Вінниця: ДНУ імені В. Стуса, 2021. 385 с.
3. Viber розповів про свою аудиторію в Україні: ТОП-3 міст користувачів. URL: <https://www.unian.ua/economics/telecom/10850747-viber-rozpoviv-pro-svoyu-auditoriji-v-ukrajini-top-3-mist-koristuvachiv.html>